

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 14. juuni 2023
(OR. en)

10665/23

POLCOM 118
USA 40

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. juuni 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 327 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU OTSUS, millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi kriitilise tähtsusega maavarade tarneahelate tugevdamist käsitleva lepingu üle

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 327 final.

Lisatud: COM(2023) 327 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.6.2023
COM(2023) 327 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi kriitilise
tähtsusega maavarade tarneahelate tugevdamist käsitleva lepingu üle**

SELETUSKIRI

1. SOOVITUSE TAUST

1.1. Soovituse põhjused ja eesmärgid

16. augustil 2022 võttis Ameerika Ühendriigid (edaspidi „USA“) vastu inflatsiooni vähendamise õigusakti (*Inflation Reduction Act*),¹ millega muudetakse Ühendriikide maksuseadustiku §30D (edaspidi „keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava“). Sellest tulenes maksukrediidi vormis (kuni 7 500 USA dollarit sõiduki kohta) antav toetus nõuetele vastavate aku- või kütuseelemenditega sõidukite ostuks.

Täismahus toetuse saamiseks peab sõidukil *inter alia* olema aku, milles kasutatud kriitilise tähtsusega maavaradest vähemalt 40 % (2024. aasta seisuga 50 %, 2025. aasta seisuga 60 %, 2026. aasta seisuga 70 %, 2027. aasta seisuga 80 %) on:

- (1) kaevandatud ja töödeldud USAs või riigis, millega USA on sõlminud kehtiva vabakaubanduslepingu või
- (2) Põhja-Ameerikas ringlusse võetud.

Seega tõrjub keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava USA tarneahelatest üha rohkem välja ELi päritolu kriitilise tähtsusega maavarad ja töödeldud materjalid, mis on mõeldud autoakude jaoks. Olukord on vastupidine kriitilise tähtsusega maavarade ja töödeldud materjalide impordi puhul USA vabakaubanduslepingu partnerriikidest nagu Tšiili ja Korea, aga ka Jaapan, kellega USA sõlmis kriitilise tähtsusega maavarasid käsitleva lepingu 28. märtsil 2023. See asjaolu mõjutab negatiivselt ELi võimalusi USAsse eksportida.

10. märtsil 2023 tegid president von der Leyen ja president Biden ühisavalduse, milles nad teatasid oma kavatsusest alustada läbirääkimisi ELi ja USA vahelise suunatud lepingu üle kriitilise tähtsusega maavarade kohta (edaspidi „kriitilise tähtsusega maavarade leping“),² et tagada võimalus kasutada ELis kaevandatud või töödeldud maavarasid USA keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava kohaselt toetuskõlblikes sõidukites. USA on selgelt mõista andnud, et EL-ile keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava kontekstis USA vabakaubanduslepingu partneritega võrdväärse staatuse andmiseks on vaja sõlmida kriitilise tähtsusega maavarade leping.

2022. aastal eksportis EL USAsse kõnealuseid kriitilise tähtsusega maavarasid 8,3 miljardi dollari eest, mis moodustas ELi nimetatud kaupade kogueksportist 16,3 %.

Lisaks nende inflatsiooni vähendamise seadusest tulenevate probleemide lahendamisele teeksid EL ja USA kriitilise tähtsusega maavarade lepingut sõlmides ka sammu edasi oma üldisemate majandussuhete tihendamisel ning aitaksid luua kestlikke ja kindlaid rahvusvahelisi tarneahelaid sektorites, mis on mõlema riigi jaoks võtmetähtsusega nullnetoheitega majandusele ülemineku ja julgeoleku seisukohast, nagu lennundus- ja kosmose tööstus ning kaitsesektor.

USA edastas kriitilise tähtsusega maavarade lepingu ettepaneku Euroopa Komisjonile (edaspidi „komisjon“) 10. märtsil. Komisjon edastas nimetatud ettepaneku Euroopa Liidu Nõukogule (edaspidi „nõukogu“) ja Euroopa Parlamendile 21. märtsil 2023.

¹ PL 117-169, H.R.5376 - Inflation Reduction Act of 2022.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_1613

1.2. Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Kriitilise tähtsusega maavarade lepingu üle läbirääkimiste pidamine ja selle sõlmimine on kooskõlas ELi üldise kaubanduspoliitikaga, kuna see aitaks suurendada ELi ja USA vahelise kaubanduse ning investeringute mahtu ja vähendaks ohtu uute kaubanduspingete tekkeks ELi ja USA vahel. Need kaks eesmärki on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu lepinguga (edaspidi „ELi leping“), milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu³. Samuti on see kooskõlas ELi-USA strateegilise partnerlusega, nagu seda kinnitati viimasel ELi-USA tippkohtumisel 15. juunil 2021,⁴ ning kaubandus- ja tehnoloogianõukogu positiivse majanduskavaga, nagu seda väljendati ühisavaldustes, mille nõukogu esitas 2021. aasta oktoobris,⁵ 2022. aasta mais,⁶ 2022. aasta detsembris⁷ ja 2023. aasta mais⁸.

1.3. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Soovitus on kooskõlas muude liidu tegevuspõhimõtetega.

Komisjoni on oma 16. märtsil 2023 esitatud ettepanekus kriitilise tähtsusega toorainete lepingu kohta⁹ seadnud eesmärgiks süvendada koostööd kolmandate riikidega, soodustades kestlikke investeringuid kriitilise toorme väärtusahelatesse ja muudesse väärtusahela kõrgematel astmetel asuvatesse komponentidesse ning realiseerida majanduse pakutavad võimalused vastastikku kasulikul moel. Sellise koostöö süvendamiseks on oluline luua strateegilisi partnerlusi toorme väärtusahelate vallas, näiteks kriitilise tähtsusega maavarade lepinguga.

Käesolev soovitus on kooskõlas kavandatud nullnetotööstuse määrusega,¹⁰ mille eesmärk on suurendada ELis oluliste süsinikuneutraalsete (nullnetoheitel) tehnoloogialahenduste tootmist, et tagada ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks kindlad, kestlikud ja konkurentsivõimelised puhta energia tarneahelad.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

2.1. Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõiked 3 ja 4.

2.2. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

ELi lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse. Nimetatud läbirääkimiste tulemusena sõlmitava lepingu tõenäoline materiaalsoiguslik alus on ühine kaubanduspoliitika, mis kuulub ELi toimimise lepingu artiklis 3 loetletud liidu ainupädevusse kuuluvate valdkondade hulka. Kõnealune

³ ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/50758/eu-us-summit-joint-statement-15-june-final-final.pdf>

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_21_4951

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_7516

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_7516

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_2992

⁹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse raamistik, et tagada kindel ja kestlik kriitilise tähtsusega toorainetega varustamine (kriitilise tähtsusega toorainete määrus) – vt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_23_1661

¹⁰ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse meetmete raamistik Euroopa nullnetotehnoloogiat kasutavate toodete valmistamise ökosüsteemi tugevdamiseks (nullnetotööstuse määrus) – vt https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/net-zero-industry-act_en

poliitika hõlmab kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamist ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt.

2.3. Proportsionaalsus

Komisjoni ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja vajalik, arvestades liidu eesmärki tagada, et autoakude jaoks mõeldud ELi päritolu kriitilise tähtsusega maavarasid ja töödeldud materjale ei kohelda keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava kohaldamisel diskrimineerivalt ja et neid käsitatakse pärinevana riigist, millega Ühendriikidel on kehtiv vabakaubandusleping.

2.4. Vahendi valik

Nõukogu otsus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

3.1. Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata.

3.2. Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata.

3.3. Konsulteerimine sidusrühmadega

Asjassepuutuvate sidusrühmadega konsulteeriti seoses võimaliku kasuga, mis tuleneks sellest, et ELi päritolu kriitilise tähtsusega maavarasid ja töödeldud materjale käsitatakse keskkonnahoidlike sõidukite krediitikava kohaldamisel pärinevana riigist, millega Ühendriikidel on kehtiv vabakaubandusleping. Konsulteerimise käigus on toimunud ka mitu ärakuulamist; samuti on korraldatud dialooge kodanikuühiskonnaga. See lisandub avalikele aruteludele, mis on toimunud Euroopa Parlamendis ja ELi liikmesriikides või korraldatud nende poolt.

3.4. Mõjuhindang

Poliitilise vajaduse tõttu liikuda kiiresti edasi inflatsiooni vähendamise seadusest tulenevate kaubanduslepingute vähendamiseks või vältimiseks ELi ja USA vahel ning tagamaks, et ELis kaevandatud või töödeldud maavarad on inflatsiooni vähendamise seaduse ja selle rakendusmeetmete alusel kohased sõiduki maksukrediidi saamiseks, on ametlikust mõju hindamise menetlusest loobutud.

3.5. Põhiõigused

Soovitus on kooskõlas ELi aluslepingutega ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Leping kriitilise tähtsusega maavarade kohta ei mõjuta liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

5.1. Menetluse aspektid

Komisjon peab ELi nimel läbirääkimisi lepingu sõlmimiseks ELi ja USA vahel. ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 kohaselt tehakse ettepanek, et Euroopa Liidu Nõukogu määrab kaubanduspoliitika komitee, kellega konsulteerides tuleb läbirääkimisi pidada.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 10 kohaselt teavitatakse menetluse kõigil etappidel Euroopa Parlamenti.

Komisjon avaldab käesoleva soovitusel ja selle lisa kohe pärast nende vastuvõtmist.

Komisjon soovib läbirääkimisjuhised avaldada kohe pärast nende vastuvõtmist nõukogus.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi kriitilise tähtsusega maavarade tarneahelate tugevdamist käsitleva lepingu üle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõikeid 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile antakse luba alustada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Ameerika Ühendriikidega kriitilise tähtsusega maavarade tarneahelate tugevdamist käsitleva lepingu üle Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel.

Artikkel 2

Läbirääkimisi peetakse lisas esitatud nõukogu läbirääkimisjuhiste alusel.

Artikkel 3

Komisjon peab läbirääkimiste käigus nõu [erikomiteega, mille nime lisab nõukogu].

Artikkel 4

Käesolev otsus ja selle lisa tehakse avalikuks vahetult pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*